

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних технологій, менеджменту, технологій
та фізики
Кафедра менеджменту

Назва дисципліни	Економетрія
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Микитин Тарас Миронович Берташ Борис Миколайович
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	https://sites.google.com/rshu.edu.ua/kafedra-men/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D1%83/%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2-%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8?authuser=0 https://www.facebook.com/tapac.m https://cutt.ly/SQZxmlu
Е-mail викладача:	taras.mykytyn@rshu.edu.ua boris.bertash@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: на кафедрі згідно з графіком консультацій

Цілі навчальної дисципліни

Мета: полягає у формування у майбутніх фахівців фундаментальних знань про методи оцінювання параметрів залежностей, які характеризують кількісні взаємозв'язки між економічними величинами.

Завданням навчальної дисципліни є ознайомлення із основними економетричними методами та моделями; вивчення основних підходів до побудови економетричних моделей; набуття вмінь та навичок використання економетричних моделей у практиці управління економічними процесами на різних ієрархічних рівнях національної економіки.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» РДГУ дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких загальних та фахових компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Фахові компетентності:

СК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів

СК4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

Р9. Розуміти основи електронного урядування.

Р11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати

рекомендації в межах своєї компетенції.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Економетрія» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як «Математика в управлінні», «Статистика», «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Облік та аудит».

Мотивація здобувачів вищої освіти полягає:

- формування почуття задоволення від пізнання нового;
- усвідомлення розширення власних перспектив у плані знайомства з дійсністю, відкриття невідомих сторін оточуючої дійсності – закономірностей творчості;
- формування стійкої тенденції до продовження креативної діяльності;
- вузькі соціальні мотиви (прагнення отримати схвалення, посісти гідне місце в соціальній групі, підтвердити свій статус, підвищити рівень креативності, артистизму);
- мотиви соціального співробітництва, спілкування з іншими людьми упродовж здобуття вищої освіти.

Спільна (групова) діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни «Економетрія» може бути:

- 1) за рівнем навчальних можливостей здобувачів – гомогенною та гетерогенною;
- 2) за особливостями розподілу навчальних завдань – однорідною, диференційованою, кооперованою, індивідуально груповою;
- 3) за часом функціонування – пролонгованою та локальною.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти при вивченні курсу передбачає:

- підготовку до аудиторних занять та опрацювання матеріалу практичних робіт;
- вивчення окремих тем або питань змістового модуля, які у Робочій програмі винесено на самостійне опрацювання;
- виконання диференційованих завдань;
- підготовку рефератів та реферативних повідомлень, виступів на заняттях;
- виконання завдань для самоконтролю, що передбачає розв'язання практичних завдань, проходження тестів, відповідей на питання тощо;
- виконання творчих завдань, передбачених дисципліною.

Перелік тем

1. Поняття економетричної моделі
2. Побудова лінійної економетричної моделі
3. Криволінійні економетричні моделі та їх лінеаризація
4. Гетероскедастичність в економетричних моделях
5. Автокореляція залишків економетричних моделей
6. Використання методу найменших квадратів для побудови моделі множинної регресії
7. Мультиколінеарність
8. Системи одночасних регресій

Рекомендована література та інформаційні ресурси

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Грубер Й. Економетрія. Вступ в економетрію. Том I. — К.: Астарта, 1996.
2. Грубер Й. Економетрія, том I. Вступ до множинної регресії та економетрії. — К.: „Нічлава”, 1998. – 384 с.
3. Грубер Й. Економетрія, том II. Економетричні прогнози та оптимізаційні моделі. — К.: „Нічлава”, 1999. – 296 с.
4. Єлейко В. Основи економетрії. — Львів: „Марка” Лтд, 1966.
5. Кулинич О.І. Економетрія. Навчальний посібник. - Хмельницький: „Поділля”, 1997.
6. Лук'яненко І., Краснікова Л. Економетрика: підручник. – К.: Товариство „Знання”,

ККО, 1998. – 494 с.

7. *Поліщук О.Ю., Микитин Т.М.* Методичні вказівки до проведення лабораторної роботи на тему „Лінійна економетрична модель” з економетрії для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 7.050201 „Менеджмент організацій” та 6.050102 „економічна кібернетика”. – Рівне: РДГУ, 2004. – 17 с.

8. *Поліщук О.Ю., Микитин Т.М.* Методичні вказівки до проведення лабораторної роботи на тему „Множинна регресія” з економетрії для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 7.050201 „Менеджмент організацій” та 6.050102 „економічна кібернетика”. – Рівне: РДГУ, 2004. – 19 с.

9. *Поліщук О.Ю., Микитин Т.М., Шершун М.Х.* Методичні вказівки до проведення лабораторної роботи на тему „Мультиколінеарність” з економетрії для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 7.050201 „Менеджмент організацій” та 6.050102 „економічна кібернетика”. – Рівне: РДГУ, 2004. – 22 с.

10. *Назаренко О.М.* Основи економетрики. – К.: Фенікс, 2004.

11. *Наконечний С.І., Терещенко Т.О., Романюк Т.П.* Економетрія: підручник. - К.: КНЕУ, 2000. – 296 с.

12. *Толбатов Ю.А.* Економетрика: підручник для студентів екон. спеціальностей вищого навчального закладу. — К.: Четверта хвиля, 1997. – 320 с.

13. *Цегелик Г.Г.* Чисельні методи: підручник / Г.Г.Цегелик. – Львів: видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2004. – 408 с.

14. *Цегелик Г.Г.* Лінійне програмування: навч. посібник. – Львів: „Світ”, 1995.

Допоміжна

1. *Жлуктенко В.І. та ін.* Стохастичні процеси та моделі в економіці, соціології, екології: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002. – 226 с.

2. *Крайчук О.В., Остапчук О.Н., Соколовська О.П.* Аналіз статистичних даних з використанням таблиць Ексел: Навчальний посібник. – Рівне: РДГУ, 2007. – 42 с.

3. *Кулинич О.І.* Економетрія. Практикум. - Хмельницький: „Поділля”, 1998.

4. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: підручник / Г.Н.Климко, В.П.Нестеренко, Л.О.Каніщенко та ін. – К.: Вища шк. – Знання, 1997.- 743 с.

5. *Толбатов Ю.А.* Загальна теорія статистики засобами Ексел: навчальний посібник. – К.: Четверта хвиля, 1999. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки:

– РДГУ: абонемент №1 – м. Рівне, вул. Остафова, 31, тел. 22–59–15,

абонемент №3 – м. Рівне, вул. Остафова, 41;

– обласна наукова – м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел. 22–10–63;

– міська – м. Рівне, вул. Київська, 44, тел. 24–12–47.

2. www.management.com.ua - інтернет-портал management.com.ua.

3. <https://pidru4niki.com/> - сайт „Навчальні матеріали онлайн”.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Ноутбук, персональний комп’ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни
«Економетрія»**

Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Модуль 1				Модуль 2							
T1	T2	T3	МКР1	T4	T5	T6	T7	T8	МКР2		
5	5	5	10	5	5	5	5	5	10	40	100

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
T2	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
T3	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
<i>Модульний контроль</i>		-	10
T4	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T5	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
T6	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
T7	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
T8	Виконання завдань та участь у дискусії під час практичного заняття. Виконання завдань самостійної роботи.	3 2	5
<i>Модульний контроль</i>		-	10
<i>Залік</i>		-	40
Разом:			100

**Система та критерії оцінювання
у Рівненському державному гуманітарному університеті**

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90–100	A	відмінно	здобувач вищої освіти (ВО)	Високий	відмінно	зараховано

			виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	(творчий)		
82–89	B	дуже добре	здобувач ВО вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	
74–81	C	добре	здобувач ВО вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64–73	D	задовільно	здобувач ВО відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60–63	E	достатньо	здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не-зараховано
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним	здобувач ВО володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів,	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не-зараховано

		вивчен- ням дис- ципліни	елементів, об'єктів			
--	--	--------------------------------	---------------------	--	--	--

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не) допустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені в силабусі.